Stockholms läns sjukvårdsområde
Sjukvårdsdirektören

BESLUTSUNDERLAG
2020-10-23

SLSO 20-2220
RS 2020-0698

Yttrande över Motion 2020:44 av Talla Alkurdi m.fl. (S) om att det är dags för en fast vårdkontakt i primärvården

Nämnden för Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) har av Rotel II – Hälso- och sjukvårds-, innovations- och kulturroteln getts möjligheten att yttra sig om att det är dags för en fast vårdkontakt i primärvården.

Ärendet

I motionen framförs yrkande på att regionfullmäktige beslutar att hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) ges i uppdrag att utreda införandet av en särskild stimulansersättning för vårdcentraler som kan erbjuda sina listade patienter en fast namngiven vårdkontakt, samt att utredningen även ser över och minskar befintliga uppföljnings- och ersättningsindikatorer för husläkarmottagningarna i syfte att åstadkomma en styrning som främjar såväl kontinuitet, tillgänglighet samt tillit till professionen.
Vidare önskar motionärerna HSN ges i uppdrag att utreda återinförandet av husläkarmottagningarnas områdesansvar med ett förtydligat samverkans- och hälsofrämjande uppdrag samt passiv listning så att de invånare som inte valt husläkarmottagning blir listade på en mottagning nära bostaden.

Förvaltningens yttrande

Region Stockholm har en beställar-/utförarmodell som innebär att hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) har ett övergripande ansvar för de olika behov som befolkningen inom Stockholms län har. Det är HSN som beslutar om förfrågningsunderlagens (FFU) utformning och villkor. Namngiven vårdkontakt är adresserad och att detta kan komma in som en del i FFU 2021, i alla fall som specifik listning på läkare.

Förslag till beslut

Nämnden för Stockholms läns sjukvårdsområde föreslås besluta

att avge Yttrande över Motion 2020:44 av Talla Alkurdi m.fl. (S) om att det är dags för en fast vårdkontakt i primärvården enligt ovanstående.

Mikael Ohrling
Sjukvårdsdirektör

Suzana Björnstedt Buhovac
Verksamhetsområdeschef Primärvård

Region Stockholm

REMISS

2020-10-16 RS 2020-0698

Rotel II – Hälso- och sjukvårds-, innovations- och kulturroteln

Region Stockholm
Stockholms läns sjukvårdsområde
2020 -10- 16

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd
Stockholms läns sjukvårdsområde

Ärende:

Remiss – Motion 2020:44 av Talla Alkurdi m.fl. (S) om att det är dags för en fast vårdkontakt i primärvården

---

Yttrande från berörd nämnd/styrelse senast: **2021-01-29**

Handläggare: Harald Eiken

Yttranden skickas till regionledningskontorets registrator:

E-post: registrator.lsf@sll.se

Adress:
Regionledningskontoret
Registraturen
Box 22550
104 22 Stockholm

Internadress:
Regionledningskontoret, Registraturen, Lindhagensgatan 98 plan 6

Region Stockholm

Regionfullmäktige

MOTION
2020-09-15

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Dags för en fast vårdkontakt i primärvården! Motion av Talla Alkurdi (S) m.fl.

Forskare, vårdprofessionerna och politiker tycks alla vara eniga om värdet av kontinuitet i vården. En god personkontinuitet där patienten har en fast läkarkontakt eller annan fast vårdkontakt leder till bättre kvalitet, en mer effektiv användning av vårdens resurser och till nöjdare patienter och personal. Trots detta präglas sjukvården, inte minst i Region Stockholm, av en styrning som direkt motverkar en hög kontinuitet och en fast läkarkontakt för patienterna i primärvården.

En ny rapport från Myndigheten för vård- och omsorgsanalys (Vårdanalys) visar att endast 35 procent av invånarna i Sverige har en fast läkarkontakt eller annan fast vårdkontakt på sin vårdcentral.[1] Detta kan jämföras med länder såsom Norge, Frankrike och Tyskland där över 90 procent anger att de har en fast läkarkontakt.

Trots att svensk sjukvård brister när det kommer till kontinuitet är dagens ersättningssystem och styrning av sjukvården inte utformade för att främja kontinuitet, något som exempelvis slås fast i utredningen *"Effektiv vård"* (SOU 2016:2). I Region Stockholm motverkar tvärtom dagens ersättningssystem möjligheten att åstadkomma god personkontinuitet i primärvården. Detta bland annat genom en ovanligt hög andel ersättning baserat på besök och målrelaterad ersättning som tvingar vårdcentralerna att hela tiden producera fler besök. Detta leder till att många, snabba och enkla vårdbesök premieras på bekostnad av tid för de svårast sjuka och tillgång till en fast läkarkontakt.

Det är mot bakgrund av styrning likt denna som Vårdanalys har uppmanat landets regioner att utforma ersättningssystem till primärvården så att de inte *motverkar* kontinuitet. Socialdemokraterna menar att vi borde sätta målet högre än så och utforma ersättningssystem som faktiskt *främjar* kontinuitet och en fast läkarkontakt, ett exempel på ett sådant försök finns i Västra Götalandsregionen (VGR).

Från och med år 2020 har VGR infört en listningsreform där de vårdcentraler som kan erbjuda en fast namngiven läkarkontakt till minst 70

[1] https://www.vardanalys.se/rapporter/primart-i-varden/

procent av sina patienter ges en särskild stimulansersättning. Efter bara några månader kunder regionen konstatera att 80 procent av patienterna hade en fast läkarkontakt och att 90 procent av samtliga vårdcentraler klarade att leva upp till kravet för att få ersättningen.[2] I ett beslutsunderlag till reformen framgår att 160 miljoner kronor avsattes för att stimulera till fast läkarkontakt.[3]

De exakta detaljerna i VGR:s stimulansersättning för fast läkarkontakt kan diskuteras. För att inte bidra till ökad arbetsbelastning för primärvårdsläkarna har regionen ställt krav på ett tak för antalet listade patienter som varje läkare får ha ansvar för. Detta tak är satt på 2 400 patienter per heltidsarbetande läkare. Att taket är så högt satt kan enligt läkarföreningen i Västra Götaland leda till en allt för hög arbetsbelastning. Vidare har VGR trots protester från läkarföreningen låtit ST-läkare vara listningsbara under hela utbildningen. Stimulansersättningen har även till viss del viktats utifrån patienternas vårdtyngd för att de med störst vårdbehov ska ges företräde till en fast läkarkontakt, men möjligtvis räcker inte detta för att garantera att de mest störst behov prioriteras. Slutligen gäller VGR:s stimulansersättning endast för en fast läkarkontakt och inte för en fast vårdkontakt som utgörs av en annan vårdprofession. Region Stockholm bör därför se över möjligheten till en professionsneutral stimulansersättning.

Mot bakgrund av ett det finns en rad vägval att göra kring stimulansersättningens utformning menar vi socialdemokrater att införandet av en sådan målrelaterad ersättning i Region Stockholm bör föregås av en utredning och en nära dialog med fackförbunden och vårdprofessionen. Då vi vet hur viktigt det är med en fast vårdkontakt för att öka patientens trygghet, förbättra kvalitéten på vården, använda vårdens resurser mer effektivt och inte minst bidra till en mer attraktiv arbetsmiljö för vårdpersonalen, menar vi att Region Stockholm bör införa en liknande listningsreform som VGR. Det är hög tid att Region Stockholm inför ett ersättningssystem som faktiskt främjar, inte motverkar, kontinuitet och en fast vårdkontakt.

Då Region Stockholms styrning av primärvården redan präglas av detaljstyrning och en mängd olika målrelaterade ersättningar bör tillfället

---

[2] https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2020/04/29/fastlakarpengar-ger-resultat-i-vastra-gotaland/

[3] https://opengov.360online.com/Meetings/vgregion/Meetings/Details/1734368?agendaItemId=250411

även tas för att utvärdera de befintliga ersättningsindikatorerna med målet om att minska desamma. Idag följs exempelvis över 50 indikatorer för vårdcentralerna upp och över tio indikatorer är kopplade till målrelaterad ersättning. Flera av indikatorerna kräver även manuell inrapportering och ökar därmed den administrativa bördan. Genom att minska antalet uppföljnings- och ersättningsindikatorer kan vi bidra till en tydligare styrning som främjar såväl kontinuitet, tillgänglighet och ökad frihetsgrad för vårdpersonalen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Socialdemokraterna att fullmäktige beslutar

att hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att utreda införandet av en särskild stimulansersättning för vårdcentraler som kan erbjuda sina listade patienter en fast namngiven vårdkontakt.

att utredningen även ser över och minskar befintliga uppföljnings- och ersättningsindikatorer för husläkarmottagningarna i syfte att åstadkomma en styrning som främjar såväl kontinuitet, tillgänglighet samt tillit till professionen.

att hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att utreda återinförandet av husläkarmottagningarnas områdesansvar med ett förtydligat samverkans- och hälsofrämjande uppdrag samt passiv listning så att de invånare som inte valt husläkarmottagning blir listade på en mottagning nära bostaden.

Talla Alkurdi (S)

Robert Johansson (S)

Petra Larsson (S)

Hanna Jokio (S)

Ing-Marie Elfström (S)

Daniel Carlstedt (S)